

Sverker Müller är Länsförsäkringars expert på social- och avtalsförsäkringar.
sverker.muller@lansforsakringar.se
Telefon 08-588 409 21,
073-96 409 21

Sverker Müller

Länsförsäkringars

Pensionsutsikter

Nummer 1

Maj 2006

Nytt pensionsavtal för privattjänstemän.

Ett nytt pensionsavtal har blivit klart för privatanställda tjänstemän. I tolv år har parterna Svenskt Näringsliv och PTK försökt att komma överens. Det nya avtalet som träder i kraft under nästa år gäller främst personer födda 1979 och senare. Det innebär alltså att det än så länge bara gäller för en mindre del av de totalt 700 000 personer som omfattas av den så kallade ITP-planen. På företag som idag saknar kollektivavtal, men som tecknar i framtiden, kommer även de som är födda före 1979 att kunna omfattas av det nya avtalet.

Det nya avtalet är avgiftsbestämt och påminner om avtalet för privatanställda arbetare i LO-kollektivet. Kompensationsnivåerna är dock högre för tjänstemännen än för LO-kollektivet, där det redan rests krav på högre nivåer.

Från det att den anställde fyller 25 år betalar arbetsgivaren varje månad en avgift på 4,5 procent av bruttolönen upp till 7,5 inkomstbasbelopp. Det motsvarar i år en årslön på knappt 334 000 kronor eller 27 813 kronor i månadslön. På högre lönedelar än så blir avgiften 30 procent och utan något lönetak.

Den anställde kommer att kunna välja en eller flera förvaltare av pensionen. Avtalsparterna ska göra en upphandling och utse vilka bolag som det ska finnas att välja mellan. Det nya systemet blir därmed bättre konkurrensutsatt än det tidigare. För dem som berörs av det nya avtalet blir det nämligen möjligt att själv välja förvaltare för hela sin avtalspension. I det gamla avtalet förvaltas huvuddelen av Alecta, medan det endast för en mindre del, tilläggs pensionen ITPK, är möjligt att göra ett eget val. För dem som är så kallade tiotaggare och tjänar mer än

tio inkomstbasbelopp, är det dock redan nu möjligt att välja försäkringsbolag för stora delar av sin avtalspension.

– Länsförsäkringars starka kapitalförvaltning och varumärke samt våra väl anpassade produkter bör vara ett konkurrenskraftigt alternativ när parterna ska göra sin upphandling och även när de anställda senare ska välja att placera sin avtalspension, säger Sverker Müller.

De avgifter som arbetsgivaren betalar in ska finansiera en livsvarig pension. Alternativt ska man kunna välja om pengarna ska utbetalas helt eller delvis under en begränsad tid av minst 5 år. Pensionen kan börjas ut från 55 års ålder.

Det gamla systemet är ett förmånsbestämt avtal där pensionens storlek avgörs av

slutlönen och där arbetsgivaren betalar in den summa som krävs för att uppnå den pensionen. Detta gäller alltså även i fortsättningen för alla som är födda före 1979. På inkomster upp till 7,5 inkomstbasbelopp ger gamla ITP-avtalet tio procent av slutlönen. På den del av inkomsten som är högre än så blir pensionen 65 procent. Den som tjänar mer än 20 inkomstbasbelopp per år (cirka 900 000 kronor) får 32,5 procent av lönen upp till lönedelar på drygt 1,3 miljoner kr.

Den nya ITP-planen träder i kraft tidigast den 1 januari 2007 och senast den 1 juli 2007.

För många anställda som går i pension kommer arbetsgivaren sammanlagt att ha betalat in flera 100 000-tals kronor.

I takt med att den allmänna pensionen förväntas minska för många grupper blir pensionen från arbetsgivaren allt mer betydelsefull. De stora pensionsavtalen på arbetsmarknaden förändras och därmed ökar de anställdas möjlighet att själva påverka sin framtida pension. I detta nummer av Pensionsutsikter vill jag ge dig ett kortfattat svar på hur mycket pension som kan komma att utbetalas från arbetsgivaren och hur mycket denna förmån egentligen är värd.

Pensionen från arbetsgivaren – en värdefull förmån.

Varje år får de flesta av oss besked från Försäkringskassan om hur mycket som avsatts till den allmänna pensionen. Denna pension utökas, med ett för många, behövt tillskott av pension från arbetsgivaren.

Den allmänna pensionen, premie- och inkomstpensionen, beräknas för många att ge ungefär 50 procent av lönen. Det går inte att säga exakt hur mycket det kommer att bli eftersom den allmänna pensionen styrs bland annat av hur länge du arbetat och vilken lön som du har haft. Ett viktigt komplement för många är därför pensionen från arbetsgivaren.

Hur stor är pensionen från arbetsmarknadens pensionsavtal?

Idag omfattas ungefär 90 procent av alla anställda av pensionsavtal som ingår i olika kollektivavtal.

Grundprincipen är att pensionsavtalen på arbetsmarknaden ska komplettera ersätt-

ningen från den allmänna pensionen. Pensionsersättningen via anställningen går betydligt längre tillbaka i tiden än de allmänna pensionerna. Då det ansågs att den anställda skulle få 2/3 i pension av lönen. Den tanken har präglat många pensionsavtal även idag, men fortfarande finns stora skillnader i pensionsnivåer mellan de olika avtalen.

När de anställda uppnår 65 års ålder ger de flesta avtal en extra pension på cirka 10-15 procent av slutlönen. För anställda med höga löner finns det dessutom ytterligare pensionsförmåner. Detta gäller för såväl privatanställda tjänstemän, statligt anställda, kommun och landstingsanställda. De utökade förmånerna ger oftast cirka 60 procent i kompensationsnivå på lönedelar mellan 27 800 kronor/månad till 74 200 kronor/månad och cirka 30 procent för lönedelar däröver. Många avtal har ett lönetak på drygt 111 000 kronor/månad. Viktigt att tänka på är alltså att de privatanställda arbetarna har betydligt lägre pensionsersättning-

ar vid höga inkomster än jämfört med övriga grupper av anställda med kollektivavtalade pensionsförmåner.

De stora pensionsavtalen gäller för tusentals anställda

I nedanstående tabell kan du se de fyra vanligaste pensionsavtalen, vilka grupper som de gäller för och hur många anställda som omfattas av dem.

Vilka omfattas?	Namn	Antal anställda cirka
Privatanställda arbetare	Avtalspension SAF-LO	1 200 000
Privatanställda tjänstemän	ITP-planen	700 000
Anställda inom kommun och landsting	KAP-KL	1 200 000
Statligt anställda	PA 03	300 000

Trenden bland pensionsplaner

De flesta pensionsavtal består idag av en del som ger en bestämd fast pension och en del som ger en pension som beror på hur den anställda väljer att placera kapitalet. Det nya ITP-avtalet speglar den tydliga trend som finns bland de stora kollektivavtalade pensionsavtalen som leder till att de innehåller en allt större del som baseras på en fast avgift varje år. Genom denna avgiftsbestämda pension kan individen själv i högre grad påverka sin framtida pension genom att aktivt välja placering.

Förmånsbestämd pension:

En bestämd pension utbetalas som ofta beror av den anställdes slutlön och tjänstgöringstid.

Avgiftsbestämd pension:

Arbetsgivaren betalar en bestämd avgift till den anställdes framtida pension. Pensionens storlek är sedan beroende av kapitalets avkastningen och under vilken tid som pensionen ska betalas ut.

Pensionsavtalen förändras och utvecklas ständigt och även drygt 1 miljon anställda inom kommun och landsting har i år fått ett nytt avtal. Det avtalet heter KAP-KL och ersätter det tidigare PFA-avtalet. Även i detta avtal kommer den avgiftsbestämda delen att öka på bekostnad av den pensionsdel som ger en bestämd förmån baserad på slutlönen.

De nya pensionsavtalen anpassas också till dagens förutsättningar på arbetsmarknaden genom att de möjliggör ett pensionsintjänande även efter 65 års ålder. Exempelvis kommer arbetsgivaren i den nya ITP-avtalet att kunna fortsätta med pensionsinbetalningar till äldre anställda som arbetar kvar efter pensionen. I det gamla avtalet för tjänstemän hade detta inte varit möjligt. Ett pensionsintjänande så länge som anställningen består stämmer väl överens med principen att all inkomst i livet ger pension i det nya allmänna pensionssystemet.

Vilka omfattas?	Förmånsbestämd pension på slutlön	Premiebestämd pension – där den anställda själv gör ett val
Privatanställda arbetare	Nej	Ja
Privatanställda tjänstemän	Ja/Nej*	Ja
Anställda inom kommun och landsting	Ja	Ja
Statligt anställda	Ja	Ja

* Nya ITP-planen är helt premiebestämd.

Hur mycket betalar arbetsgivaren för de anställdas pensioner?

ARBETSGIVARENS KOSTNADER för de anställdas pensioner är olika beroende på vilket pensionsavtal som gäller. I många pensionsavtal varierar premien beroende på den försäkrades ålder och lön.

För privatanställda arbetare betalar arbetsgivaren i 3,50 procent av löneunderlaget till Avtalspension SAF-LO. Sparandet sker för den anställda mellan 25-65 års ålder. Avgiften gäller oberoende av lönens storlek.

För privatanställda tjänstemän kommer arbetsgivaren att framöver få två olika modeller. Det nya ITP-avtalet, innebär att arbetsgivaren betalar 4,5 procent av den anställdes löneunderlag upp till en månadslön på 27 800

kr och 30 procent i pensionsavgift för lönedelar över denna nivå. Sparandet sker för den anställda mellan 25-65 års ålder.

Det gamla avtalet som till stora delar ger en pension som baseras på slutlönen innebär att pensionsavgiften varierar beroende på den anställdes ålder, lön och intjänande. För många ITP-anställda hamnar avgiften någonstans mellan 4-20 procent till den framtida förmånsbestämda pensionen. För det gamla avtalet tillkommer också den avgiftsbestämda pensionsdelen som uppgår till 2 procent av den löneunderlaget (ITPK). Sparandet sker för den anställda mellan 28-65 års ålder.

Minpension.se ger en samlad bild av den framtida pensionen

Minpension.se ger en samlad bild av din framtida pension.

Minpension.se är ett samarbete mellan staten och ett antal pensionsbolag, bland annat Länsförsäkringar. Här går det att hitta en samlad bild över den allmänna pensionen och den kollektivavtalade pensionen. Det är även möjligt att komplettera med det pensionssparande som det saknas information om.

Hur mycket får den anställda själv placera?

Vilka omfattas?	Pensionsavsättning av löneunderlag	Löneunderlag 240 000 kr/år Att placera per år	Löneunderlag 420 000 kr/år Att placera per år
Privatanställda arbetare	3,5 procent	8 400 kr	14 700 kr
Privatanställda tjänstemän	2 procent (gamla avtalet) 4,5 resp 30 procent (nya avtalet 2007)	4 800 kr 10 800 kr	8 400 kr 40 893 kr
Anställda inom kommun och landsting	4 procent från 2007	9 600 kr	16 800 kr
Statligt anställda	2,3 procent	5 520 kr	9 660 kr

Angivna belopp baseras på 2006 års inkomstbasbeloppsnivå (44 500 kr). Övergångsregler som ger andra pensionsbetalningar förekommer.

I framtiden kommer alltså en stor del av pensionen från arbetsgivaren att vara beroende av ett antal faktorer.

Utfallet kommer att påverkas av:

- Val av förvaltare.
- Val av placering.
- Val av skydd till efterlevande familj.

När det är dags för pensionering kommer många anställda att ha flera 100 000-tals kronor i pensionskapital den dagen de går i pension. Deras framtida pension kommer helt att avgöras av hur de valt att placera sitt pensionskapital. Eftersom pensionen ofta

ska utbetalas under en lång tid är val av placering och förvaltare även viktiga under den tid som pensionen betalas ut.

